

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА УЧЕНИКА

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ 2026/2027. ГОДИНЕ

1. ОПШТИ КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

Оцењивање ученика заснива се на континуираном праћењу остварености исхода, напредовања, степена усвојености знања, способности примене знања, самосталности, ангажовања и односа према раду.

Ученик се оцењује на основу различитих облика рада и провере знања:

- усменог одговарања;
- писаних провера знања;
- контролних и писмених вежби;
- писмених задатака;
- практичних радова;
- домаћих задатака;
- активности и ангажовања на часу;
- рада у пару и групи;
- пројектних и истраживачких активности;
- примене знања у новим ситуацијама;
- самосталности у раду;
- односа према раду и обавезама;
- напредовања ученика у односу на претходни период.

Оцена треба да буде јасна, образложена, објективна и заснована на унапред познатим критеријумима.

2. ОПШТИ ОПИС НИВОА ПОСТИГНУЋА

Оцена 5 – одличан

Ученик:

- у потпуности усваја наставне садржаје;
- самостално примењује знања у различитим и новим ситуацијама;
- логички повезује чињенице, појмове и садржаје;
- самостално изводи закључке;
- успешно решава сложеније и проблемске задатке;
- уме да објасни поступак којим је дошао до решења;
- користи одговарајућу терминологију;
- показује висок степен самосталности;
- активно учествује у настави;
- одговорно извршава школске обавезе;
- уме да процени и образложи сопствени рад.

Оцена 4 – врло добар

Ученик:

- веома добро познаје наставне садржаје;
- углавном самостално примењује знања;
- повезује чињенице и појмове;
- решава задатке различитог нивоа сложености;
- може да изведе закључке уз минималну помоћ;
- показује висок степен заинтересованости и активности;
- грешке су мање и не утичу значајно на квалитет знања.

Оцена 3 – добар

Ученик:

- усвојио је основне и већину средњих нивоа знања;
- уме да репродукује и примени научено у познатим ситуацијама;
- препознаје основне појмове и односе;
- решава типичне задатке;
- може да повеже делове градива, али му је понекад потребна помоћ;
- показује задовољавајући степен самосталности;
- прави грешке, али уз усмеравање долази до тачног решења.

Оцена 2 – довољан

Ученик:

- делимично је усвојио основне наставне садржаје;
- препознаје и именује основне појмове;
- знања углавном репродукује;
- основне задатке решава уз помоћ или усмеравање;
- тешко повезује чињенице и изводи закључке;
- показује минимални степен самосталности;
- потребна му је честа подршка наставника.

Оцена 1 – недовољан

Ученик:

- није усвојио основне образовне садржаје;
- не препознаје или не разуме основне појмове;
- не може самостално да реши задатке основног нивоа;
- не примењује усвојена знања;

- не показује довољан степен ангажовања ни након пружене подршке;
- не остварује минимални ниво очекиваних исхода.

3. ПИСМЕНЕ ПРОВЕРЕ ЗНАЊА

Писмене провере обухватају

- контролне задатке;
- писмене задатке;
- тестове;
- контролне вежбе;
- писмене провере по наставним областима;
- друге унапред планиране писане провере.

Свака писмена провера садржи јасно дефинисан број бодова и критеријуме оцењивања који су ученицима познати пре провере.

Формула за израчунавање оцене

Оцена = (освојени број поена $\times$ 5) : максималан број поена

Пример:

Ученик је освојио 36 од укупно 40 поена.

$$36 \times 5 : 40 = 4,50$$

Добијена вредност представља основу за формирање бројчане оцене у складу са критеријумом заокруживања који је утврђен овим критеријумима.

Приликом формирања оцене узимају се у обзир и врста задатка, сложеност задатака, оствареност образовних исхода и самосталност ученика.

4. СРПСКИ ЈЕЗИК

Оцењивање обухвата следеће области:

- језик;
- књижевност;
- језичку културу;
- усмено изражавање;
- писмено изражавање;
- читање;
- разумевање прочитаног;
- правопис;
- граматику.

Језик и граматика

Оцена: одличан (5)

Ученик самостално препознаје, објашњава и примењује граматичка правила. Уме да анализира језичке појаве и примени знање у новим примерима.

Оцена: врло добар (4)

Веома добро препознаје и примењује граматичка правила, уз повремене мање грешке.

Оцена: добар (3)

Препознаје основне граматичке појмове и уме да их примени у типичним примерима.

Оцена: довољан (2)

Препознаје део основних појмова, али му је потребна помоћ при примени правила.

Оцена: недовољан (1)

Не препознаје основне граматичке појмове и не успева да примени основна правила.

Правопис

Оцењује се:

- писање великог слова;
- писање речце НЕ;
- писање речце ЛИ;
- употреба интерпункцијских знакова;
- писање имена и географских назива;
- правилно писање речи;
- примена правописних правила у реченици и тексту.

Читање и разумевање

Оцењује се:

- техника читања;
- изражајност;
- разумевање прочитаног;
- издвајање битних информација;
- уочавање ликова, места и времена радње;
- уочавање особина ликова;
- препознавање поруке текста;
- самостално извођење закључака;
- повезивање текста са сопственим искуством.

Писмено изражавање

Приликом оцењивања писменог рада вреднују се:

1. садржај;
2. композиција;

3. повезаност и логичност текста;

4. богатство речника;

5. стил;

6. граматичка исправност;

7. правопис;

8. интерпункција;

9. уредност и читљивост;

10. самосталност и оригиналност.

Оцена: одличан (5)

Текст је садржајан, јасан, логичан и добро организован. Ученик самостално развија тему, користи богат речник, правилно примењује граматичка и правописна правила и показује лични печат.

Оцена: врло добар (4)

Текст је добро организован и садржајан, са мањим језичким или правописним грешкама.

Оцена: добар (3)

Тема је углавном обрађена, али текст има недостатке у композицији, повезаности или језичком изражавању.

Оцена: довољан (2)

Текст је кратак и недовољно развијен, са бројним грешкама и потребом за значајнијом подршком.

Оцена: недовољан (1)

Ученик није одговорио на тему или текст не показује минимални ниво писменог изражавања.

5. МАТЕМАТИКА

Оцењују се:

- усвојеност математичких појмова;
- рачунске операције;
- примена правила;
- решавање текстуалних задатака;
- геометрија;
- мерење;
- логички задаци;
- проблемски задаци;
- самосталност у раду;
- тачност и уредност поступка.

Оцена: одличан (5)

Ученик самостално и тачно решава задатке различитог нивоа сложености, примењује знања у новим ситуацијама, образлаже поступак и успешно решава проблемске задатке.

Оцена: врло добар (4)

Ученик веома добро влада математичким садржајима, самостално решава већину задатака и уме да примени знање у различитим ситуацијама.

Оцена: добар (3)

Ученик решава основне и типичне задатке, разуме поступак и уз мању помоћ решава сложеније задатке.

Оцена: довољан (2)

Ученик решава најједноставније задатке, али му је потребна помоћ при избору поступка и примени правила.

Оцена: недовољан (1)

Ученик не показује усвојеност основних математичких знања и не успева да реши задатке основног нивоа ни уз подршку.

6. ПРИРОДА И ДРУШТВО

Оцењује се:

- усвојеност чињеница и појмова;
- разумевање природних и друштвених појава;
- повезивање садржаја;
- разумевање узрочно-последичних веза;
- сналажење у простору и времену;
- примена знања;
- истраживачки рад;
- самостално закључивање.

Оцена: одличан (5)

Ученик потпуно разуме наставне садржаје, самостално повезује знања, објашњава појаве, изводи закључке и примењује знања у новим ситуацијама.

Оцена: врло добар (4)

Веома добро познаје садржаје, повезује чињенице и самостално решава већину задатака.

Оцена: добар (3)

Познаје основне садржаје, препознаје и објашњава основне појаве и уз мању помоћ изводи закључке.

Оцена: довољан (2)

Усвојио је само основне чињенице и појмове и потребна му је помоћ у њиховом повезивању и примени.

Оцена: недовољан (1)

Није усвојио основне садржаје и не показује минималан ниво разумевања.

7. ЛИКОВНА КУЛТУРА

Оцењују се:

- оствареност ликовног задатка;
- примена ликовних техника;
- креативност;
- оригиналност;
- композиција;
- употреба боја и облика;
- самосталност;
- уредност;
- однос према раду;
- истрајност.

Оцена: одличан (5)

Ученик у потпуности реализује задатак, показује изражену креативност и оригиналност, самостално бира и примењује ликовна средства и технике.

Оцена: врло добар (4)

Успешно реализује задатак, примењује одговарајуће технике и показује креативност.

Оцена: добар (3)

Углавном остварује задатак, али су ликовни елементи и техника делимично развијени.

Оцена: довољан (2)

Остварује само основне захтеве задатка уз значајну помоћ.

Оцена: недовољан (1)

Не реализује основни задатак и не показује довољан степен ангажовања.

8. МУЗИЧКА КУЛТУРА

Оцењују се:

- певање;
- свирање;
- музичка писменост;
- слушање музике;
- препознавање музичких инструмената;
- препознавање музичких елемената;
- музичко изражавање;
- активност и ангажовање.

Оцена: одличан (5)

Ученик самостално и правилно пева и/или свира, препознаје и објашњава музичке елементе, активно учествује и уме да изнесе лични доживљај слушаног дела.

Оцена: врло добар (4)

Веома добро изводи музичке активности и показује добро познавање обрађених садржаја.

Оцена: добар (3)

Познаје основне музичке садржаје и уз мање грешке учествује у музичким активностима.

Оцена: довољан (2)

Препознаје основне садржаје, али му је потребна помоћ при извођењу и примени.

Оцена: недовољан (1)

Не показује усвојеност основних садржаја и не учествује у активностима ни уз подршку.

9. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Приликом оцењивања уважавају се индивидуалне способности и напредовање ученика.

Оцењују се:

- усвојеност моторичких вештина;
- правилно извођење вежби;
- координација;
- брзина, снага и издржљивост у складу са могућностима;
- ангажовање;
- однос према физичким активностима;
- поштовање правила;
- сарадња и фер-плеј;
- безбедност.

Оцена: одличан (5)

Ученик успешно и самостално изводи научене елементе, активно учествује, поштује правила и показује изузетан однос према физичкој активности.

Оцена: врло добар (4)

Веома добро изводи већину елемената и редовно се ангажује.

Оцена: добар (3)

Усвојио је основне моторичке вештине и учествује у активностима.

Оцена: довољан (2)

Делимично је усвојио основне елементе и потребна му је подршка.

Оцена: недовољан (1)

Не показује минимални ниво усвојености и ангажовања, уз уважавање индивидуалних могућности ученика.

10. ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Оцењују се:

- познавање основних дигиталних појмова;
- безбедност на интернету;
- одговорно коришћење дигиталних уређаја;
- рад у дигиталном окружењу;
- креирање дигиталних садржаја;
- решавање проблема;
- алгоритамско размишљање;
- самосталност;
- примена знања.

Оцена: одличан (5)

Ученик самостално и креативно користи дигиталне алате, примењује знања у новим ситуацијама и одговорно и безбедно користи дигиталне технологије.

Оцена: врло добар (4)

Веома добро користи дигиталне алате и успешно примењује научено.

Оцена: добар (3)

Познаје основне дигиталне појмове и уз мању помоћ користи одговарајуће алате.

Оцена: довољан (2)

Препознаје основне појмове, али му је потребна сталнија помоћ.

Оцена: недовољан (1)

Не показује минимални ниво усвојености основних дигиталних знања.

11. АНГАЖОВАЊЕ И ОДНОС ПРЕМА РАДУ

Приликом праћења ангажовања ученика посматрају се:

- активност на часу;
- заинтересованост;
- припремљеност за час;
- израда домаћих задатака;
- уредност;
- самосталност;
- истрајност;
- одговорност;
- сарадња са другим ученицима;
- рад у пару и групи;
- учешће у пројектима;
- прихватање повратне информације;
- напредовање.

Ангажовање се не вреднује изоловано од остварености исхода, већ представља један од елемената укупног праћења ученика.

12. ДОМАЋИ ЗАДАЦИ

Домаћи задаци служе за увежбавање, утврђивање и примену наученог.

Приликом вредновања узимају се у обзир:

- тачност;
- самосталност;
- редовност;
- уредност;
- потпуност;

- примена повратне информације.

Домаћи задатак није самосталан основ за закључивање оцене, већ се користи као показатељ ангажовања и напредовања ученика.

13. УСМЕНО ОЦЕЊИВАЊЕ

Приликом усменог одговарања вреднују се:

- тачност;
- разумевање;
- самосталност;
- повезивање знања;
- примена знања;
- способност објашњавања;
- употреба одговарајуће терминологије;
- јасноћа и целовитост одговора.

Ученику се, у зависности од потребе, могу постављати потпитања ради провере разумевања, а не само репродукције наученог.

14. ПРАКТИЧНИ, ПРОЈЕКТНИ И ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

Оцењују се:

- разумевање задатка;
- самосталност;
- примена знања;
- креативност;
- тачност;
- организација рада;
- сарадња;
- презентација;

- способност образлагања;
- поштовање рокова.

15. ПРАЋЕЊЕ НАПРЕДОВАЊА УЧЕНИКА

Приликом оцењивања уважава се индивидуални напредак ученика. Посебно се прати:

- почетни ниво знања;
- напредовање током периода;
- степен остварености исхода;
- самосталност;
- ангажовање;
- примена повратне информације;
- способност да ученик исправи грешку и унапреди свој рад.

Оцена не представља само тренутни резултат већ треба да буде показатељ степена остварености образовних исхода и напредовања ученика.

16. УЧЕНИЦИ КОЈИ РАДЕ ПО ИОП-у

Код ученика који се образују по индивидуалном образовном плану, оцењивање се врши у складу са прописаним циљевима, исходима и прилагођавањима предвиђеним индивидуалним образовним планом.

Начин, поступак, садржај и услови провере прилагођавају се индивидуалним потребама ученика, уз поштовање прописаних процедура.

17. ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА

Закључна оцена се формира на основу свих релевантних елемената праћења и оцењивања ученика током школске године, а не искључиво на основу аритметичке средине уписаних оцена.

Узимају се у обзир:

- оствареност исхода;
- степен усвојености знања;

- примена знања;
- самосталност;
- континуитет у раду;
- напредовање;
- активност и ангажовање;
- резултати различитих облика провере;
- способност примене знања у новим ситуацијама.

Критеријуми оцењивања треба да буду доступни ученицима и родитељима и примењивани доследно, објективно и транспарентно током целе школске године.

Веће 4. разреда школске 2026/2027. године